№ 16 (40) [8—7(05)] Рік видання II-й Ціна 15 коп.

ГЕРСІЙ червоний

САТИРИЧНО-ГУМОРИСТИЧНИЙ ДВОХТИЖНЕВИК

СЕРПЕНЬ Харків, Сумський пров. № 5. Тел. 14-83 1928 РІК

ПОГАНА ПІСНЯ

Мал. Л. Каплана

У роботі наших хлібозаготовних апаратів багато хиб

Селянин: — **Не видно хлібозаготовників.... Хоч співай ту пісню, що про них складено: „І до діла не я, й до роботи не я“**

ПЕРЕМОЖЦІВ НЕ СУДЯТЬ

Мал. Б. Фрідкіна

Були випадки, коли після протиалкогольних докладів та лекцій в клубах влаштовувались п'янки

Лектор (після лекції). — **А тепер, товариші, як зеленого змія повалено, треба цю перемогу запити!!**

М О Щ І

(Від нашого роз'їзного кореспондента)

Київські мощі

Скільки б ми, безвірники, не говорили, що „бога нема", „релігія— опіум для народа", „земля крутиться, а сонце стоїть на місці",— однаково київським мощам від цього „ні холодно, ні жарко". Лежать вони собі, оті київські мощі, і „в ближніх" і в „дальніх" печерах лежать спокійнісенько, як і двадцять років тому лежали.

Приходить ваш кореспондент до входу в печери, а там екскурсантів чоловіка сто стоять, черги свої чекають. Ваш кореспондент до дверей протискується. Печерного екскурсовода очима шукає, запитує:

— Як тут, товар...

І на півслові, наче вдарився чимсь, зупиняється. На дверях стоїть грубезний чернець — „екскурсовод" і просто їсть своїми очима вашого кореспондента. Руки йому — як колоди, червоні як кухва, борода — як добрий кінський хвіст.

— Свічку — каже чернець,— будь ласка купіть...

— Як свічку?..— здивувався ваш кореспондент.

— Воскову свічку... Без свічки до печер не можна йти...

Шож, довелося вашому кореспондентові купити воскову свічку. І всі екскурсанти теж накупили собі свічок. Вирушили до печер. Попереду чернець - „екскурсовод", неначе автобус, мчить, за ченцем екскурсанти довгим хвостом тягнуться, а за екскурсантами ваш кореспондент поспішає. В руках йому блимає свічка, він майже на кожному кроці спотикається, а очима ввесь час зиркає то праворуч, то ліворуч. І нічогісенько, що треба йому, а також кожному екскурсантові бачити, він отут не бачить. Як і двадцять років тому, лежать під малиновими покривалами якісь одоробла, як і тридцять років тому висять на стінах їхні „портрети", як і сорок років тому,— горять над отими одоробламі лампади. Дивиться ваш кореспондент на мощі та й думає собі:

— А чорт же його знав,— прости мене господи, який ти, може існувш!— що воно під отими покривалами лежить: чи трухлі кістяки, чи ганчірки, чи може такої якості мощі, що кров їм червоними ягодами на щоках грає?..

Обійшовши печери, ваш кореспондент запитав екскурсантів, що оце тільки зараз вийшли з печер:

— Що, бачили, товариші, чим попи та ченці спекулювали протягом цілих століть?

А екскурсант вашому кореспондентові:

— Ні чорта,— кажуть,— ми не бачили... Як би сюди електрику замість воскових свічок, та безвірника екскурсовода замість ченця, та щоб і розкрити оті мощі, хоч трохи, тоді може б щось і побачили, а так ніякої користи з них...

— А як для кого, то й шкода...

— Правду говорите,— підтримав думку екскурсантів ваш кореспондент і, щоб освіжиться від печерної цвіли, пішов до Дніпра купатись.

Чернігівські мощі

От що торкається чернігівських мощей, то тут зовсім инша річ. Лежать чернігівські мощі не в темних печерах, як київські, а в світлій кімнаті Чернігівського музею. Нема тут ні свічок, ні лампад, ні ченців „екскурсоводів". Дивіться на мощі скільки вам завгодно. Тут ви на власні очі бачите нетлінних людей: і їхні ноги, й руки, й инші частини їхнього тіла бачите.

Ось вам мощі колишнього поміщика. Ну, звичайно як і кожна вмерла людина, витягнувся пан, всохся — як гриб, але — нетлінний. Навіть черевики на панових ногах (може — шкапові, може — собачі) і вони нетлінні. Теж мощі. Правда, паганенькі черевики: підошви геть чисто постиралися. Чи то в пана чорт-мало за що справити собі на той світ черевиків, чи може шевця бракувало на той час — поховали в старих. І, мабуть же, оцей поміщик за життя свого грішив чималенько: мабуть і піячив добре, і в карти грав, і по чужих жінок учащав, а тепер — нетлінний. Хоч бери його в печеру, вкривай його малиновим покривалом, світи над ним лампаду і прав акафисти. Нетлінний же він.

Ось мощі якоїсь невідомої жінки. Одяг на ній цілком зберігся. На голові — кокошник, на руці — каблучка. За життя свого, певно, не мало нагрішила: мабуть під паску та під різдво танцювала, в середу та в пятницю не постилась і, можливо, в гречку з чужими чоловіками час-від часу скакала, а тепер — нетлінна. Беріть її до печери, світіть над нею лампаду і починайте служити акафисти: чи „пречистій Секлеті", чи „преподобній Хіврі", або „пресвятій Одарці", бо вона ж таки нетлінна.

А ось вам і духовна персона: мощі колишнього попа. Здоровенький він з себе. Черево повним лантухом догори видулося. Одяг на ньому цілком зберігся, на голові — камілавка, в руках — дерев'яний хрест. Мабуть і він, умираючи, за собою гріхів лантухів дванадцять потягнув, а тепер лежить нетлінний. Дали б його до рук попів та ченців — вони б на ньому так спекулювали, що „сестрички" з цілої України до нього почали б сходитись. Де ж таки! І риза нетлінна, і камілавка нетлінна, і цілісінький піп нетлінний. Це ж від бога.

Отакі чернігівські мощі. Хороші мощі. Бо:

а) Їх можна на власні очі бачити.

б) Біля них можна бачити зразки ґрунту, в якому цілком природньо муміфікувалися оці трупи.

в) Можна прочитати протоколи комісій, що „відкривали" ці мощі.

Хороші чернігівські мощі.

Антоша Ко

КОРОЛЬ ОТРУТ

Зараз скрізь засновуються протиалкогольні гуртки

(З газет)

Сухий, як церобкоопівська тараня голова центрального товариства „Геть алкоголь" узяв телефонну трубку.

— Слухаю? Хто? „Червоний гастроном"? Що?! У вас і доси вживають алкоголь?! Чого же ви мовчали до цього часу?! Ви ж робкор? Що?! Кажете, сами тиждень тому тільки кинули пити. Є такі що хотять пити? Добре! Зараз же скликайте збори — ми негайно вишлимо доповідача!

Схвильований голова товариства „Геть алкоголь" одійшов от телефону й швидко вийшов з кабінету.

Через півгодини Вася Пляшечка, колись злісний алкоголік і буян — зараз один із завзятіших членів товариства й найкращий уславлений доповідач на тему: „Киньмо пити горілку" їхав до „Червоного гастронома".

Ніхто так не міг збудувати своєї промови, як Вася, ніхто не міг так заплямувати обурливими фактами дикунський звичай, як Пляшечка.

Б минулому алкоголік він знав як на кого і чим вплинути.

Сьогодні йому доручили, воістину, надзвичайну справу — зробити доповідь на „Червоному гастрономові" це не легеньке діло.

* * *

— Чекаємо, чекаємо! Дуже вдячні, дуже. Прошу сюди — зустрів Васю ініціятор зборів,— я давно про вас чув, але мушу попередити, пробачте таку нахабність, ви мусите прикласти всі свої зусилля, бо в нас, як це не гірко, майже всі п'ють — умови у нас такі; коло цього діла ходимо.

Вася у відповідь лише чемно посміхнувся. Пляшечка мав рацію посміхатися; в його практиці ще не було жодного провалу.

Він підійшов до свого місця й окинув зором авдиторію.

На Васю підозріло дивилася стоголова, червононоса авдиторія.

— Тихше, товариші, слово має товариш Пляшечка! — оголосив початок голова.

Вася підійшов до катедри, ще раз окинув зором слухачів, кахикнув і після павзи почав:

— Товариші, тема моєї доповіди надзвичайно проста, а разом з тим важка й відповідальна. Алкоголь — це король всіх отрут, але я буду говорити просто й зрозуміло. Всі знаєте звичай у нас такий: зустрічаються, припустімо, два товариші й враз перед ними з'являється пляшка горілки, малосольні огірки, керченський оселедчик або капустка.

При цих словах десь вглибині авдиторії дружно й заздрісно зідхнуло разом декілька голосів:

— Ем-да-а!

А ще далі товстий з хрипом голос просто й компетентно додав:

— З огірочками лучче, не зразу в голову вдаряє.

— Це особиста справа, в кого який смак — не розгубився Вася — отже з'являється пляшка й додаток до неї, й з цього починається — спочатку по чарочці, а далі більше, за чарочкою стопочка, за стопочкою стаканчик.

— Що там і говорити; пустиш одну — друга проситься,— погодився в залі другий, ще товщий голос.

— В цьому вся наша й трагедія,— загримів Вася,— після гіркого хочеться солодкого — й з'являються наливка, вишнівка або рябинівка, на зміну огірочків, керченського оселедчика й капустки приходить венігрет, порося з хріном і, грибки мариновані.

— Умх! Поросятко з хріном...— з якимсь болем і заздрісною жадобою пролунало в залі,— грибочки мариновані. Уух!

— Алкоголь туманить розум, приносить надзвичайну веселість— море по коліна здається. Хочеться співати. Починають пісню, розлогу і сумну „Гук мати гук", або „Зозулю".

— При кумпанії „Зозулю" краще — жалости в ній якось-то більше — озвався знову товстий з хрипом голос.

Вася вже не чув його.

— Грошей тоді не шкодують, хоч дома й жінка й діти чекають може голодні,— батька. За наливочками йдуть портвейничок і мадерочка...

— Не могу. Ех х-х — зідхнув безнадійно хтось уже в перших лавах, потім підвівся й пішов із зали. Середні лави й собі заворушилися, зашепотіли й згодом поодинці слухачі почали покидати залю.

— Розум не контролює людину, необачний жест, чи слово і сварка спалахнула. Друзі вже вороги. Зводяться кулаки й падають на лице, груди, голову...

— В таких випадках в дихало треба бить, або по черепу — зразу скрутиться — порадив тоном знавця молодий голос. Вася не чув поради.

Залю один за одним охаючи й зідхаючи покидали слухачі.

Вася нічого не бачив, нічого не чув — голос його обурено гремів чим далі все дужче й дужче.

Він зібрався вже переходити до центру своєї доповіди —(цеж був лише початок!), як хтось із-заду смикнув його одежу й благаючи промовив:

— Товаришу Пляшечка, доволі — не треба, я вже й сам не можу...

Вася злякано озирнувся — перед ним стояв ініціятор зборів-за столом, в президії нікого не було.

— Що таке? В цю мить Вася помітив, що авдиторія теж порожня й скрикнув,— а де ж слухачі?!

— Розійшлися...

Васі не вірилося.

— Що ви!. Невже я погано казав.

— Ні, що ви! Дуже добре, занадто добре, так казали що вони не витримали й пішли випити.

Вася з хвилину мовчки стояв ошелешений такою відповіддю, а потім знесилено махнув рукою й глухо промовив:

— Три роки не пив, а зараз не можу — ходімте вип'ємо.

Юрій Вухналь

ПЕРШЕ МІСЦЕ

Україна на Всесоюзній спартакіяді дістала друге місце після Москви

(Хроніка)

Голова Спортехкому ВРФК д-р Блях заявив:

„Умови життя українських спортсменів у Москві, скромно кажучи, були незадовільні. Погана постіль, нерегулярне харчування — все це погіршувало стан здоров'я, а значить і наслідки гри учасників"

(З газет)

Мал. С. Зальцера

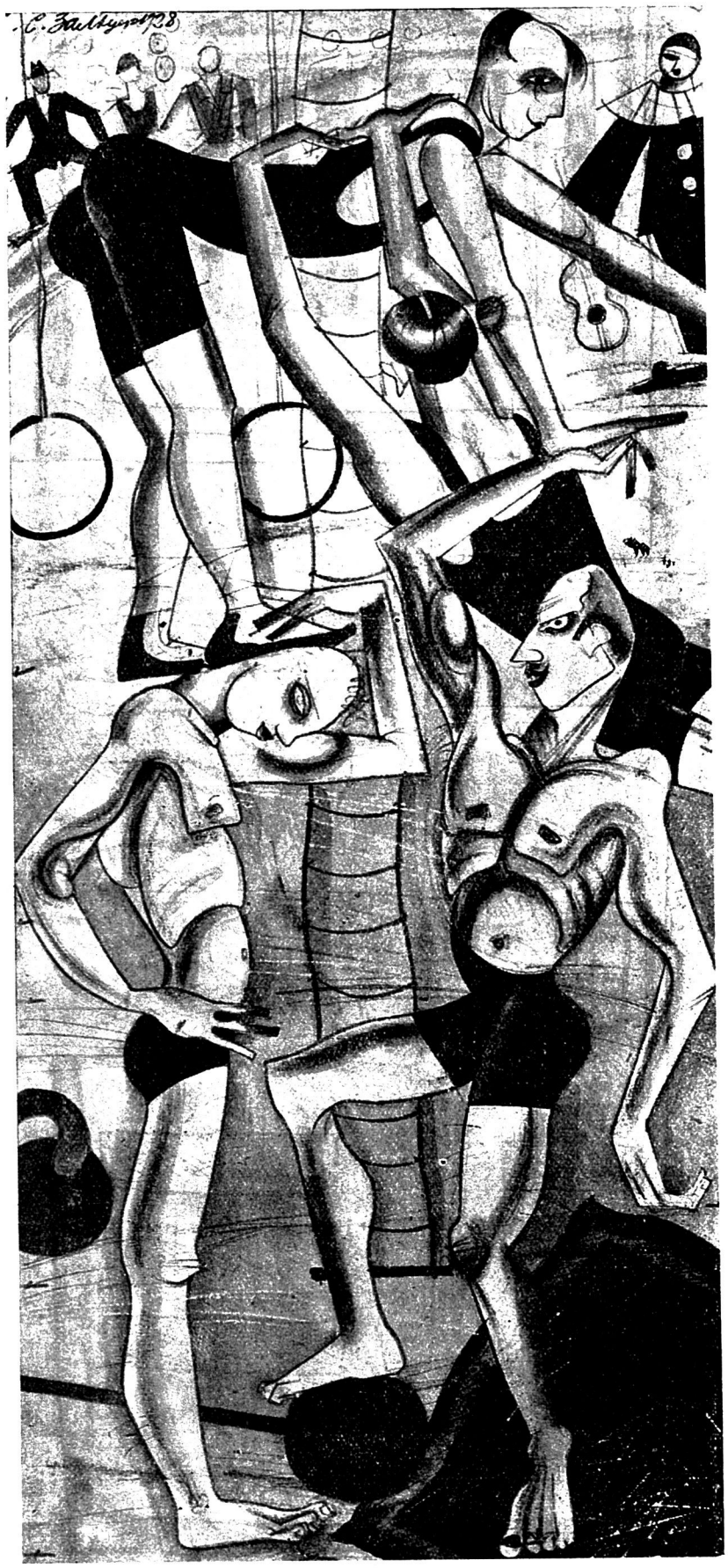

— Ех ти! Не міг дістати на Спартакіяді першого місця.
— Я дістав.
— Яке?
— Я краще за всіх схуд

В Харкові відбувся диспут на тему: „Сучасна архітектура"

Мал. Л. Каплана

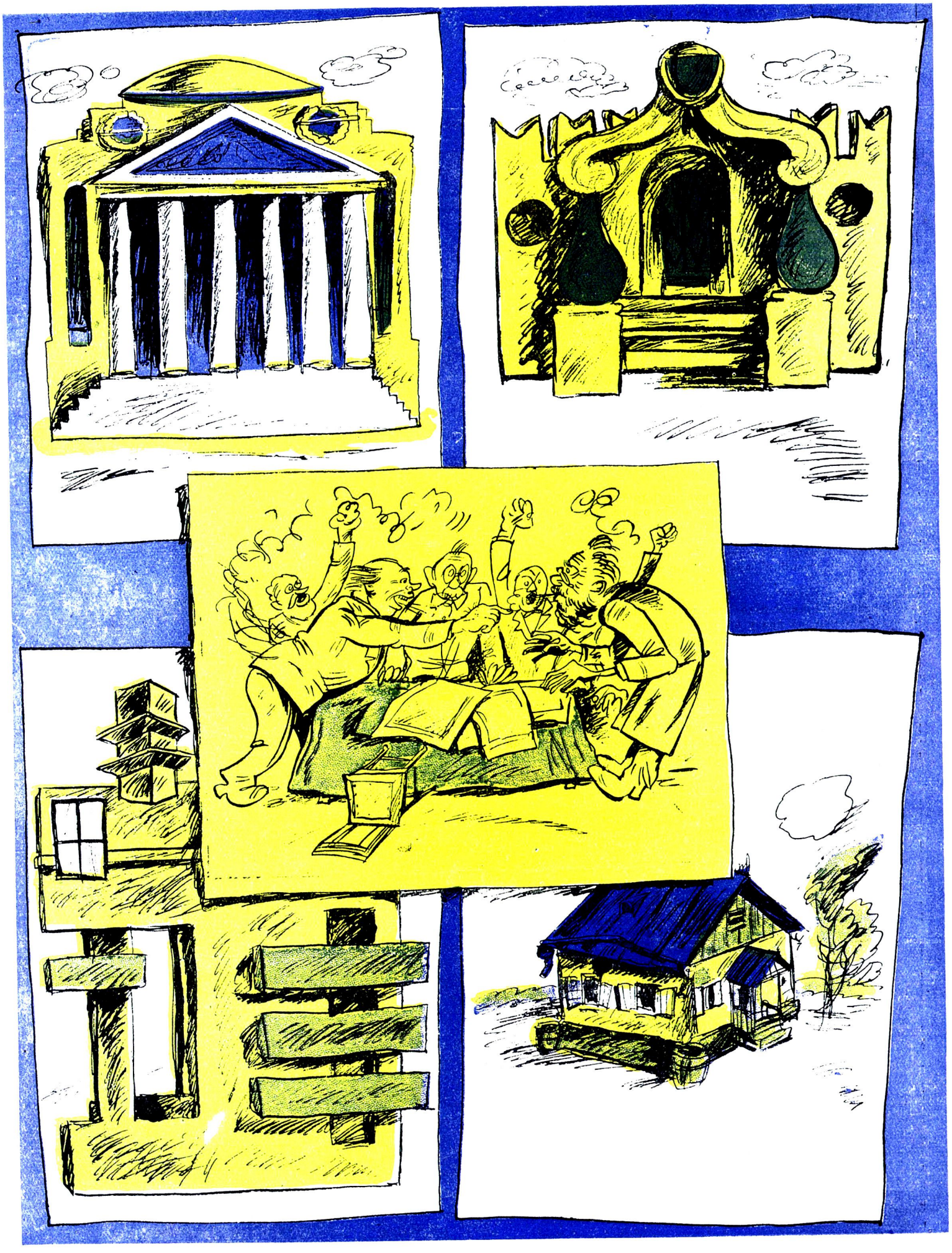

На диспуті палко говорили: „Нам потрібні будівлі величезні, стильні", а будують у кращім разі такі, як на четвертому малюнку

ЯК Я СТАВ ХУЛІГАНОМ

На станції Н., куди поїзд прибув о десятій годині вечора, в наше купе увійшов новий пасажир.

В рогових окулярах, солідний брюнет років під сорок. При чому солідність ця була в усьому: і в жовтому новенькому портфелі, і в фетровому капелюсі, і в короткому модному пальті.

Новий пасажир чемно нам вклонився, спитав, де вільне місце, повагом витяг гаманця і, подаючи носієві карбованця, сказав:

— Спасибі тобі, братець. Далі я вже сам влаштуюсь.

Поїзд рушив. Новий пасажир скинув пальто й капелюха, не поспішаючи порозкладав свої речі й сів.

Хвилин десять усі мовчали. Правда, нам трьом, що досить наговорились, не було вже про що говорити, а новий пасажир, очевидно, не хотів перший починати розмову. Але нарешті він не витримав.

— Шановні громадяни, — сказав новий. — Чи немає в вас шклянки води, або нарзану? За обідом, знаєте, випив трохи, і закусив паюсною, і зараз пить, пить...

— На жаль, нема, — відповів я. — А ви спитайте в провідника, може в нього є вода.

Новий вийшов з купе, але швидко повернувся.

— Немає і в провідника, — сказав він, зітхнувши. — Порядочки! У вагоні нема води, прямо хоч пропадай. А зупинка лише через годину. Цей поїзд швидкий, на малих станціях не зупиняється. Не знаю, що й робити?..

— Нічого, — почали ми втішати нового. — Потерпіть трохи.

— Доведеться, звичайно. Але ж, розумієте, тепер не дев'ятнадцятий рік, нарешті. Треба ж і для пасажирів дбати. Такий випадок і...

В цей час поїзд почав зменшувати ходу й раптом став.

Повз наше купе, поспішаючи, пройшов провідник.

— Що трапилося? — поспалось з усіх купе.

— Невідомо, — відказав провідник, — зараз дізнаюсь.

Пасажири повиходили зі своїх купе й почали виглядати у вікна.

Трохи згодом повернувся провідник.

— Точно ще невідомо, яка причина, — сказав він, позіхаючи, — але кажуть, ніби десь попереду на перегоні „крушеніе" — товарний з рейок зійшов. Піду на станцію, довідаюсь.

— А хіба ми на станції? — зрадів новий наш сусіда.

— Ну да, — відповів провідник. — На невеличкій станції. Тому й зупинились, що семафор був закритий.

— От щастя, — радісно промовив „новий". — Значить я зможу напитись води. А то ж, розумієте, пропадаю — так пити хочеться!!

І він подався зі провідником. У вікно я бачив, як вони з провідником пішли по шпалах, присвічуючи дорогу ліхтарем.

Хвилин через десять новий повернувся з двома пляшками нарзану.

— Ну, знаєте, пощастило мені, — сказав він, задоволено всміхаючись. — Коли б не ця катастрофа, довелось би цілу годину страждать. А тепер, слава богу! Думав уже з умивальника воду пить. А тут на тобі така приємна несподіванка — товарний з рейок зійшов! Кажуть, ніби жертви є, бо вже з Н. санітарний вагон пройшов. Отака історія!.. Ну тепер нічого — можна й далі їхати. Дві пляшечки нарзанчику, та провідник обіцяв ще й чайку принести чайничок. Поїдемо безпечно, тепер до Х. водички вистачить.

* * *

Наш поїзд, простоявши дві години, нарешті рушив далі.

Всі пасажири спали. Спав і щасливий брюнет, спорожнивши обидві пляшки нарзану.

На станцію О., де мені треба було сходити, поїзд прийшов о 4 годині вночі.

Я залишив вагон.

Сидячи в буфетній залі на ст. О., я думав:

„На станцію Х. поїзд прибуде о 9 год. ранку. Коли послати телеграму зараз, вона буде на ст. Х. раніш поїзда години на три. Добре!.."

Я пішов на телеграф і послав таку телеграму:

„Станція Х. пасажирові місце 37. Вагон № 6 швидкого потягу № 5/6. Катастрофи на наших залізницях трапляються не так часто, одже, страшенно турбуючись, щоб ви не залишились без води і не страждали, я подбав про це, наливши у ваш новий портфель два чайника свіжої холодної води. Щоб забезпечити вас максимальним запасом питва, все, що було в портфелю, я викинув у вікно. Я міг би це сказати вам особисто, але ви так блаженно спали, що я не насмілився вас турбувати. Всього вам найкращого".

Василь Чечвянський

ПЕРЕГОНИ

Мал. І. Іванова

По багатьох селах немає приміщень для лікнепу

— У тебе тут лікнеп, чи що?
— Спізнився, чоловіче.
— Як? Невже покінчали?
— Ні. Перегнали до Явдохи.

МОЖЛИВО

Голова комісії по боротьбі з проституцією в Харкові, тов. Саратинов, заявив: „Комісія по боротьбі з проституцією є, але вона не працює“

Мал. Гольмана *(8 газет)*

Перша: — **Не инакше, як член комісії по боротьбі з проституцією...**
Друга: — **Звідки ти взяла?**
Перша: — **І портфель є, і коло нас крутиться, і „діла“ не видно**

Результати конкурсу № 4

З матеріялів, надісланих на конкурс № 4, журі преміювало лише цей один твір першою премією. Решта матеріялів вимогам конкурсу не відповідає.

Перша премія 50 карб.

ПРИСТОСУВАННЯ

Коли професор Посидюк, діставши закордонну командировку, їхав автобусом вже по вулицях великого закордонного міста, він надзвичайно здивувався з того, що в пекельному рухові цього міста автобус довів його від порту до готеля без жодних пригод. Не так було на його далекій батьківщині, коли він їхав від дому до вокзалу теж автобусом. Там вони два рази в'їхали в бік автомобилеві, зачепилися за трамвай, перекинули двох чоловіків і одну жінку, збили одного „ларька“ і перекинули візника.

Виходячи з закордонного автобусу професор сказав:

— Ось вам і перше досягнення закордонної науки!

Довідавшись про те, хто завідує в цьому місті вуличним рухом, професор кинувся до нього, щоб негайно приступити до вивчання цього цікавого питання.

Представник міської влади був зовсім не таким товаришем, до яких звик звертатись професор на батьківщині. В передній кімнаті помешкання цієї особи зустріла професора людина в ріжнобарвному — немов та папуга — одягу.

То був льокай.

Льокай, відчинивши двері до покоїв, сказав професорові:

— Просять...

Старенький професорів брильок сіреньким горобчиком присів на столику побіч блискучого циліндру та елегантських рукавичок, а сам професор зник за дверима.

Що було там — невідомо, тільки через деякий час професор повернувся, постояв мовчки проти людини в ріжнобарвному одягу, не знаючи, чи дати йому гривеника „на чай“, чи просто побалакати, але в роздумі кинувши тільки: „до побачення“,— подався геть.

Другого дня професор сидів вже в одній з лабораторій, робив якісь експерименти, виміряв циркулем якісь малюнки.

В лабораторії він засиджувався цілими днями і одного часу, зробивши останнього експеримента, професор іскочив з стільця, весело засміявся прислужникові, і, сунувши папери до портфелю, подався з лабораторії.

Через годину професора бачили вже в порту. Він поспішав, щоб сісти на пароплав, що відходив того дня до землі, заселеної „остогидлими комуністами“, як кажуть де-хто за кордоном.

Через десять днів професор сідав вже на вокзалі рідного міста в автобус. Автобус крякнув, сунув, і збивши візницьку „прольотку“, подався майже пустельною вулицею, а через дві з половиною хвилини лежав уже на боці, бо наїхав на грузовика. Знов професорське вухо пронизав галас на рідній мові, рідна лайка, свистки...

Обурилися всі, тільки професор, лежачи під автобусом, підніс до гори руку з портфелем і кричав:

— Громадяни!!! в останнє це... ось вона — автоматична сигналізація...

Не встигши обігрітися біля родинного примусу, професор поспішав вже до відповідної установи, що керувала вуличним рухом рідного міста.

З звичайною задухою дерся професор з першого поверху на другий, з другого на третій, а вже там почав питати, до якої кімнати треба йому звернутися в його справі. Довго ходив по кімнатах, поки не натрапив на кімнату „№ 13“. Увійшов і наштовхнувся на людину, що сиділа, перегородивши вхід своїм задом.

Людина майже злісно зиркнула на професора і її напівсонні очі спитали:

— Чого?

Професор пояснив. Людина подумала й тикнула пальцем у спину другої людини:

— Отуди!

Професор пішов „отуди“, але виявилося, що з його надзвичайною справою треба було йти до завідуючого.

Зваживши велике значіння своєї справи, професор постукав. З кабінету вискочила звичайненька „баришня“ з червоними губами та в спідничці фасону —„опоки“. Дивлячись додолу, вона проскочила повз професора. Після цього з кабінету почулось неприв'ітне:

— Увійдіть!

За столом сидів завідуючий.

— А... Професоре!—підвівся він, і разом на обличчі йому засяло задоволення.— Давно чекаємо... Сідайте, будь ласка... Ну, що нового за кордоном? Як вони там?.. ті, як їх... фокстротики?

— Ось що там нового...-- сказав професор і почав викладати свою справу.

Завідуючий спочатку слухав мляво, неуважно, а далі зацікавився:

— Автоматична, значить?— спитав він.

— Автоматична — підтвердив професор.- Система педалів... Їде, наприклад, автобус, а гучномовець аж за п'ятдесят метрів кричить: „бережись — автобус“. Це значить автоматичний слуховий сигнал. А разом з цим сигналом великий плакат з написом: „бережись — автобус“. А з боку нюховий. Фу... і порошок прямісінько в ніс. В людини в очах круги, круги, а на кругах напис: „бережись — автобус“. А тут же зараз сигнал смаковий — шматок ковбаси до рота з написом „бережись — автобус“... Ну, а як вже все це не візьме, тут вже сигнал дотикальний — дошка по потилиці з написом: „бережись же, чортова голова — автобус“.- Все це для людини більш-менш нормальної. А коли вже це буде або божевільний який, або самовбивця, або пост, так тут вже просто автоматичний кран за комір, до гори, й на дах найближчого будинку. Сиди аж поки не побачить тебе міліціонер та не складе протокола І все це — педалі. Наїхав там десь-то автобус на педаль, а вже за п'ятдесят метрів попередження — і професор почав докладно пояснювати малюнки.

Випровожаючи професора, завідуючий тискав обома руками старечу, професорову руку й казав:

— Використаємо, шановний професоре, використаємо. Це надзвичайно цікаво, надзвичайно приємно для нашої установи. Який крок уперед... і завідуючий багатозначно підніс догори палець.

А професор розчулено посапував носом і ховав очі за темні окуляри.

Вдома від перевтоми професор захворів. Лежав у ліжку декілька днів, але справою цікавився дуже. Надіслав записку до завідуючого і дістав радісну відповідь:

„Не турбуйтесь — справа йде. Робимо за вашими проектами. У п'ятницю приходьте на спробу.“

У п'ятницю професор прийшов. Але не встиг він увійти до коридору, як несподівано музика загрела „туш“, а на зустріч йому урочистою ходою йшов завідуючий.

— Ну, навіщо це,— засоромився професор.

— Ви достойні цього... сказав завідуючий і почав урочисту промову.

Професор відповів коротенько, що він радий за науку.

— А тепер, прошу,— покликав завідуючий. Тільки ми, знаєте, зробили деякі зміни, що вимагали від нас умови практичного пристосування...

— Не заперечую, не заперечую,— згодився професор і сунувся до дверей кімнати „№ 13“.

З дверей, як з брудної помийниці обдало професора таким запахом паперової гнилизни, що в нього запаморочилося в голові, а в очах замаячили ріжнобарвні круги, на яких професор прочитав: „пред'явіть ваше особисте посвідчення“.

— Нічого, нічого — підбадьорив професора завідуючий. Це нюховий сигнал. Ідіть далі!

Професор ступив далі, але в цей момент у вухо йому, як з гармати, гаркнув гучномовець: „Не заважай роботі“.

— О, бачите, слуховий, тріюмфував завідуючий. Прошу далі...

Професор зітхнув і сунув далі. Перед ним вискочив плакат: „Без докладу не входить“.

А завідуючий зазирав у професорські окуляри:

— Бачите, практичне пристосування. У вас за п'ятьдесят метрів, а в нас на кожному метрі. Прошу — і, підхопивши під руку професора, потяг його далі.

Великий кусок церобкоопівської ковбаси проїхав перед професорським носом, торкнувся економно губів його і встромив в зуби табличку з написом: „Приема нет“.

Професор сплюнув і подавсь трохи назад, але раптом дістав стусана, від якого одлетів у куток і встромився носом в напис: „Приходьте через тиждень“.

— Нічого, нічого,— підняв професора завідуючий — це дотикальний сигнал... Будь ласка... осюди... і завідуючий став показувати ще якусь нову педаль.

— Оце та остання педаль, якою за вашим проектом, людину кидає догори, на дах найближчого будинку, а в нас невеличка зміна. Кидати вона теж кидає, але отуди, у низ, по чорних східцях з третього поверху на вулицю, ось... і захоплений поясненням завідуючий притиснув лакованим „джімі“ педаль..

Раптом засичав якийсь механізм, завідуючий несамовито скрикнув, але було вже пізно: автоматичний кран схопив його за комір розгойдав і кинув догори ногами по чорних східцях на вулицю.

Музика в коридорі ні з того, ні з сього заграла „туш“.

м. Воронiж (РСФРР)
Петропавлівська вул. № 5

Микола Артеміа

ХЕМИК

Мал. Самума

— **Я, брат, за білим хлібом не дуже жалкую. Я його споживаю у вигляді рідини— хлібне вино п'ю**

„ЗА ШТО БОРОЛІСЬ“?

Мал. Л. Каплана

— Бач, як панам так і хід через парадне, а казали панів зовсім не буде

ЗОЛОТОПРОМИСЛОВЕЦЬ

Мал. Я. Бельського

Гопринська лікувальна грязь (Херсонськ. окр.), як експортний крам, вивозиться за кордон

Буржуазний журналіст: — **Чудаки комуністи — тільки тепер догадалися, як із грязи золото робити, а я все життя золото з грязи добуваю**

„ЗРАЗКОВИЙ“ СЕЛЬБУД

Густий тютюновий дим, пахнувши в обличчя, ледве не збив мене з ніг. Я кілька хвилин стояв і ні чорта не бачив, тільки чхав і кахикав. Трохи звикнувши, я почав оглядатися. Сельбуд, як виявилось, був зразковий:— підлога була чудесно запльована, стіни прикрашали гасла: „А Федька—дурень“, „Маруська боїця лоскоту“ і таке инше. В сусідній кімнаті, очевидно, грали в шахмати. Правда, я не чув, щоб об'являли „шах“, але зате хтось бадьоро і упевнено весь час говорив про „мат“.

— Вам, товаришу, чого?—почув я чийсь голос.

Я обернувся і побачив крізь дим невнайому постать.

— Напевно з міста,— догадалась фігура і додала: — якщо цю установу хочете оглянути, так я завідувач і можу по суті вам з якої точки: так чи з освітньої.

— Та тут ніякої точки не побачиш,— посміхнувся я!—Ач який дим.

— У нас завжди так,—не без гордощів зауважив завідатель.—В тих, де одвідують дві каліки, звичайно, атмосфера чиста, а в нас з ранку народ. Втягнути маси треба вміти...

— Чим же ви їх втягуєте,—щиро здивувався я.

Завідатель погордливо всміхнувся.

— У других, звичайно, пивом та иншими лімонадами приваблюють, а в мене, брат, чорта лисого. Все за інструкціями.

— Тоб-то?— не, зрозумів я.

— Ну всякі розумні розваги,— відповів зав.— Шахи там, доміно різне. Деякі до того захоплюються, що до биття морди доходять. Вчора Васька Книш, наприклад, Петрові Конопатому всю „карточку“ шахівницею розписав. За „дамку“ посварились. Так-то, дорогий товаришу, в инших піяцтво й темрява, а в мене — розумні розваги. Охоплено всі сто відсотків. Це теж відчувати треба.

— А культробота,—запитав я, почуваючи легку млость.

— Це в нас, брат, на „ять“,—була відповідь.—Ми на всю округу відомі.

— Вистави, мабуть, провадите?—догадався я.

— Так! — навіть гикнув від задоволення зав.—А які п'єсочки ставимо — пальці облизати можна. „Як ковбаса та чарка“, наприклад, або „Кум мирошник, або сатана в бочці“, Чудесно!

— Дозвольте,— тихо перебив я,— а хіба ці п'єси тев... ідеологічно витримані?

— Ех ви,—похитав головою зав.— Ви звикли в своєму місті до всякої халтури—„Полум'ярі“, „97“, а в нас, брат, не жартуй,— і, зі сміхом підштовхнувши мене в бік, він радісно зареготав:

— Ах, коли б ви побачили в нас „Кума мирошника“. Розумієте: артиста зав'язують у лантух і б'ють по голові макогоном. Віріте—публіка просто рачки лазить од сміху. А „Пан Цуцик“. Тут, знаєте, баба сідає на лавку, лавка ламається і...

— Послухайте,—не витримав я. — Ви б цього „Пана Цуцика“ краще за хвіст та палицею звідси. Серйозно?!

— Чудово!—заіржав завсільбудом і навіть заплескав у долоні.— Ми так і вробимо:—в першій дії Хівря буде тягти Остапа за ремінець і бити його палицею. От сміху буде! Здорово загвинтимо, хо-хо!! А ви це, ви бачаюся, де-будь бачили, чи сами вигадали?..

Я помацки знайшов двері і вивалився на вулицю.

Сергій Чмельов

Я АГІТУЮ

Хто я, та що мене спонукає

Я службовець.

(Бути службовцем в наші дні не вигідно, та я добре розумію, що не можна двічи тягти жеребок з урни Долі). Можливо, що нижче наведені факти з мого життя і не варто було б пхати на сторінки журналу, та я скромно впевнений, що познайомившись з ними, багато громадян зважиться на вчинок, який нічого крім користи не дасть нашій країні.

Передумова

Я добре пам'ятаю, що облігацію першої держпозики індустріялізації я взяв з неохотою і лише тоді, коли з мене почали глузувати друкарниці нашої установи.

Цей випадок доводить, що в той час я був не досить свідомий, а навпаки.

Доля вказує пучкою

Одержувати облігації ходили в Банк.

Я був уже вільний, коли мою увагу звернули на дівчину, яка боялась, що її пограбують, бо на її облігацію без сумніву мало впасти 25 тисяч.

(Напевне тисячоліття назад в книзі Життя було записано, що я і вона маємо мешкати в одному провулку).

І чиж міг я не помітити пучку моєї долі, яка вказувала просто на цю невідому мені дівчину.

Проводив її до домівки я.

Старе як світ

Є речі, так добре відомі всім, що треба тільки натякнути і все стане зрозумілим і не треба губити часу на детальне освітлення подробиць.

Я проти повторень.

А тому й не буду докладно оповідати, що й як було між нами, від дня першої зустрічи до одруження.

Коли викривається несвідомість.

Я був п'яний.

Як додаток, програв в біліярдній половину утримання. Це й сприяло тому, що облігацію, яка мала виграти 25 тисяч, я продав.

Драматичний розділ

Родинне життя загубило привмність.

Я не знав, що цьому було первопричиною, чі чорна кішка, що колись, десь перебігла дорогу, чі що инше, та після довгих міркувань всеж визнав за краще розійтись.

Жінка від мене пішла.

А суд присудив...

І щастя забулося.

Грунт під ногами

Я знову був п'яний.

(Чи тож всі знають як згина плечі тягар самотности, коли мізок мулить згадка про недавне щастя?)

. . . . . .

Ісгіни, що їх пророкла ворожка, упали, як добра довбня на мою голову.

Ось вони:

— Коли б я не купував облігації, то не знайшов би щастя.

— Не продаючи її, я б його не втеряв.

— Знайти його знову можу лише в той самий спосіб.

Я знову сп'янів ...від радощів.

. . . . . .

З району мене випустили швидко, бо хіба можна рахувати хуліганством надмірно голосну агітацію за нову позику?

Становище на сьогодня

Я підписався.

При допомозі товаришів, готую зустріч з жінкою біля каси в день одержання облігацій.

Нарешті й агітація

Купуймо!

І ви одержите повну пазуху грошей.

А я... поверну тимчасово загублену жінку.

. . . . . .

Треба лише непохитно вірить, що кожна облігація ховає в собі найрізноманітніші можливості.

Леонід Зімний

ЕНЦИКЛОПЕДІЯ „ЧЕРВОНОГО ПЕРЦЮ“

А д а м — найперший кустарний виріб бога-творця.

Б а з а р н и й к в а с — найдешевший і найпевніший засіб самогубства.

Б а р а б а н — річ з якою асоціюється уява про піонерів.

Б о к а ч і о — перший монах - самокритик.

В а р ш а в а — місто у Польщі, яке спричинилося до створення славнозвісного слова: „дайош“.

В о л и — антитеза автомобіля-ракети.

Г і п е р б о л а — перебільшення. Напр. вираз: „План в цілому виконано на всі 100%“.

Г у д з и к — ґрунт, на якому тримаються штани.

Д у л я — полекуди метода виховання дошкільників. Напр.: „А ну, Васю, склади отому дяді — дулю“.

Д и с п р о п о р ц і я — негармонійне співвідношення; скорочення кур'єра при наявности низки родичів.

Е в р і к а — слово, яке виголошують під час зустрічи родича на відповідальній посаді.

Ж а х — неприємне відчуття безпорадности, яке у вузівців зростає до **м а к с и м у м у** на іспитах з **п о л і т м і н і м у м у**.

З е м л я — масивна річ, яка кружляла з часів Коперника, аж поки не потрапила у Жовтні 1917 р. до селянських рук, з яких вже ніколи не викрутиться.

І р а д і я ц і я — розпорошення уваги, енергії; сполучення декількох посад.

І н д у с т р і я л і з а ц і я — дуже важка річ, яку легко осягнути, коли ми всі і ви зокрема підпишитесь на 2-гу позику індустріялізації.

Л і н і я — окрім прямої, кривої та ламаної є ще й правильна, яка у чистому вигляді здибається лише у... резолюціях.

М а н і я — утопійна, фантастична уява про себе; наприклад: уявляти себе промовцем, який прилюдно викриває хиби свого ж начальника.

Н о в а т о р — людина, яка заводить щось нове. Напр.: новий автомобіль на державні кошти.

Н а у к а — слово, з яким звертаються до розтратників (які вже сидять у Бупр'і, або до дяді, який вже платить аліменти). Напр., „Оце тобі, браток, тепер наука“.

О — початок пісень: „О, баядерка“ та „Аб чом дева плачеш“.

О б р а з а — неповажне ставлення до будь - якої особи. Напр., підчас гулянки, собака покусала даму гр - на Н., не звернувши на нього самого жодної уваги.

О б р і й — лінія, якої фактично не видно, але за якою фактично теж нічого не видно.

П е р п е т у у м м о б і л е — довічний рух, або те, чому кінця не видно; напр., листування про призначення пенсії.

П о р о с я — велика свиня в мініатюрі.

Р а д і о причина, що призвела до існування радіозайців.

С п і р а л ь — фігурна лінія, яку утворює тулуб відданого співробітника при вітанні зі своїм директором.

Т р а м в а й — засіб міського сполучення; найбільше використовують у віршах початкуючі поети на зразок: „Ой чому сьогодні, я і сам знаю так протяжно сумно та гудуть трамваї“. Окрім цього трамваєм їздить ще й публіка.

Т а р а р а м — гомін, неспокій; наслідок несподіваної і зовсім неба жаної ревізії.

Ф і н а г е н т — особа з якою завжди доводиться рахуватись.

Х л і б о з а г о т і в л я — кампанія, яка потягла не одну компанію до Бупр'у.

Х в і с т — природня кінцевість тварин та низки черебкоопів.

Ц и т ь! — явна ознака бюрократичного зажиму дитячої ініціятиви або рота.

ЦВК — центральний вінницький клуб.

Ч — сама по собі звичайна літера, але коли додати до неї літеру П., то матимемо ініціяли сатиричного журналу „Червоний Перець“. На місяць 30 коп., на три місяці — 80 коп., окреме число — 15 коп.

Ч а й — єдина уява обивателя про Китай.

Ш т а т — встановлена норма роб - ків, служ - ців в установі, на підприємстві. Має таку ж властивість, як і гума, а саме: при тисненні зменшується; коли ж тиснення припинити, збільшується до попереднього розміру.

Щ а с т я — те, про що мріє більшість людей. Напр.: сісти в трамвай.

Ю р и н д а — лаконічна відповідь початкуючому поетові.

Я н г о л — скарбник, який прослужив декілька років без розтрат.

Склав: *Євг. Паламарчук*

м. Вінниця — Педтехнікум

Дзеркалом

РЕКОРДСМЕНИ

Робкор тов. К. (завод ім. Дзержинського на Дніпропетровщині) пише:

> В червоному кутку дротяного цеха хулігани порвали портрети вождів. В червоному кутку електричного цеха хулігани зривають об'яви про зібрання й наради, а в рейко-балочному цеху хулігани побили рекорд — вони постарались „нагадить" в кімнаті профбюро.

Прочитаєш отаку-таку кореспонденцію і мимоволі пожалкуєш: чому останніми часами забули про славнозвісну для виховання отаких „веселих" хлопців систему—„систему виховання котів"?

ДІЙСНО Ж „ПИТКА"

Ровінецьке агентство Держстраху пише до Довжанського рудоуправління:

> Надсилаючи при цьому відношення № 479 прохаємо вас відокремить вашого представника на принятії участи по справам умов гар. службовців.
>
> Мета зазначеного зібрання:
>
> 1) Вирішення питок об умовах роботи.
>
> 2) Розгляд заяв гарслужбовців.
>
> 3) По питанню виконня відпусків.
>
> Одно-терміново прохаємо сповістити усіх гар. службовців та призначити помешкання на зазначене зібрання на прекмет вирішення питань і т. д.

Що таке „питка" це ясно. А от, що то за „гарслужбовці", слово чести, не знаємо. Добре, коли „гарні", а може писака з Ровінецького Держстраху хотів бачити на зібранні „гарнітур" службовців, а може „гарнір"?. Ні, не розшифруємо ми цього папірця. Аж поки не „відокремлять" від нас таких писак—не розшифруємо.

У ЧЕРКАСЬКОГО ХАРЧЕСМАКУ НЕМАЄ СМАКУ

7 липня — міжнародній день кооперації і всі клуби в простих людей цей вечір присвячують тихим розмовам про кооперацію — шлях до соціялізму.

А харчосмаківці в Черкасах, як сповіщає „Радянська Думка" виклеїли по всіх парканах величезні афіші про лекцію якогось Каліна „відомого професора" на тему:

„ЗАГАДКИ ПОЛА, ЛЮБВИ И СМЕРТИ"

„Це є ще один з доказів того, що в роботі багатьох клубів панує комерційний ухил"— пояснює газета.

Ухил то ухил—ми згодні, але не комерційним його люди називають, а поганим ухилом і з кепським присмаком, шановні харчосмаківці черкаські.

Строчі й

„І Б'ЮТЬ ПІСНЯМИ В ГРУДИ"...

Про поетів ми. Поетів, що соловейками посідали на літсторінках округових газет і художню їжу округового маштабу „утверждають".

№ 1 — поет Лубенщини П. Буц („Червона Лубенщина" № 66) замріяно „Вечір" оспівує:

Відкіля ти виліз
Місяць-козирок?
Мовчки огорнувся
Купою зірок.

Буце, Буце, де ви бачили чи чули, чи вичитали звідки— щоб місяць хай, навіть, і „козирок" був балакучим, чи співучим, чи хоч би шепотів про що-небудь...

Хай це поетична „вольность". Але от подальші рядки:

Пісня зупинилась.
Трактор через став.
Гребля затрусилась.
Вечір настав.

Це ж не трактор, Буце-поете, це гідро-танк якийсь, що „через став". Тому видко й гребля затрусилась, бачучи таке видовище дивне.

От уже „іменно".

Відкіля ти виліз,
Буце-Козирок?!

* * *

№ 2 — в газеті „Радянська Думка" поет із Черкас Т. Терен натхнено „Спомин" викладає:

Як загуркав грім за горою
Під дощем затрипоче трава,
Клятий спомин лунав марою
Серце болем тяжким розрива.

Як саме може лунати, розголошуватись, котитись згуками мара, тоб-то привид (сон, мрія) це таємниця Теренівської творчости. Але ж це дурниця, мовні тонкощі, порівняно до ось якого уступу з того самого віршу:

Потім вітер повіяв зі сходу
І розвіяв кривавий туман,
Тільки гомін навколо заводу
Та рубці залишились від ран.

Шкода не сказав Терен, які самі рубці навколо заводу та від яких ран залишились.

Поете! Людська мова знає рани на тілі, хоча б і заводському (для поетів), а „навколо" заводу побачити рубці від ран можна лише в Черкасах, в „Радянській Думці" та в поезіях не зовсім письменного поета, що очевидно з переляку:

„лунав марою
та марить
„рубцями від ран навколо заводу".

* * *

№ 3 — М. Б. теж з Черкас (вродило їх там!). Друконув у „Радянській Думці" вірш „Капела". Розважає поважних Черкаських незаможників і середняків ось якими вишуканомайстерними та спеціяльно для голосної читанки в хатах-читальнях присвяченими рядками:

Бренять в житах дзвінки оркестри...
(Лови флажеолети кіс)
Якийсь обкурений маестро
Плете задумливий ескіз.

У подальших рядках такі спеціяльно селянські слова: авдиторії, інструментарій, лаври, капела, концерт...

Дротами слава йде до центру
Про батька, неньку й двох синів

Такий кінець „капели". Хто скаже (не виключаємо й автора), чому саме, „капела", з чим їдять оті „флажеолети кіс", що їх хтось мусить, начитавшись віршів М. Б., ловити? Хто пояснить причому тут „обкурений маестро" і з якого лика плете він той ескіз, що таким задумливим на літсторінці селянської газети вродився і для кого, для чого плете?

Прочитає селянин „капелу", і не відомо чи згадає про батька, а от про „неньку і... синів..." неодмінно згадає.

* * *

№ 4. — Що вже серйозна справа оборона республіки, але й її спакостив якийсь Д. Назаров, поет з славянських грязів. Був тиждень оборони. Випустили, як слід одноденну газету в м. Слав'янському на Артемівщині. „На сторожі СРСР" та газета називається і от як вона обороняється:

Заклятые враги страны Советов:
Пильсудский, Хикс, Пуанкаре,
Надававши другу другу обетов
Поход задумали свершить на СССР-е

Але, як каже Д. Назаров:

Мощь быстро растущая нашей страны
Вам пришлася, видать не повкусу.
Мечьте и блейте — ау, бараны
Вы, напрасно, подвертлись искусу!

Бо: (говорить далі поет):

„Расширение зрачков
На желудок вредно,
Что в отношении штанов.
Не пройдет бесследно.

„Замечеш" і „заблюєш" від такої поезії.

* * *

Голосуємо за спеціяльну карну установу для „поетів", що отак „б'ють піснями в груди"...

К. Мекеша

РЕДАГУЄ КОЛЕГІЯ

Видає „Робітнича газета Пролетар" і ДВУ

Упрліт № 37/ж. Друга друкарня і фотоцинкографія видавництва „Пролетарий". Замовл. № 686. Тираж 32.000

ЕВОЛЮЦІЯ КРИТИКИ

Мал. Я. Бельського

Кам'яна доба

Епоха римських цезарів

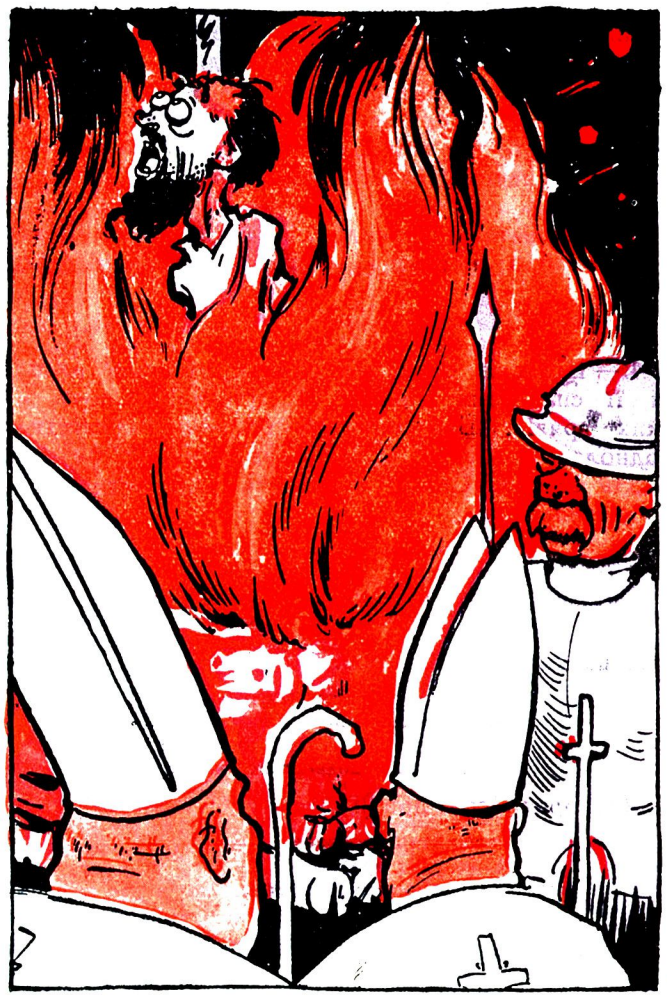

Середні віки

За наших часів

Так звана „здорова критика", цеб-то коли той, кого критикують, почуває себе цілком здоровим